

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

18. An patronatus coalescens ex laicis & Ecclesiasticis, quo ad jura & effectus censendus sit laicus, an ecclesiasticus.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

proveniat ex eorum personis, sed ex ipsa ecclesia ut Hieron. Paul. ac ita representant quod ad hanc administrationem personas Ecclesiasticas, quibus de jure competit cura fabricæ & administratio bonorum ecclesiæ. Verumque id putat Garc. *ibid.* contra Gamb. etiam illi præfecti fabricæ laici deputati non sint vel confirmari ab Episcopo, sed à paroco vel ab aliis, ad quos de consuetudine id pertinet. Contrarium quod ad principalem sententiam Felin. *in tr. quando litere Apostolicæ. limit. 4.* Covar. *cit. c. 36. num. 8.* Selva. *p. 3. q. 11. n. 60.* Roch. *de jurep. v. jus. q. 3. num. 17.* Azor. *p. 2. c. 28.* & alii, quos citat & sequitur Lott. *cit. q. 10. n. 48.* Ex eo, quod illi sint laici non gaudentes privilegio fori & canonis, etsi ratione muneris conveniri possint in foro Ecclesiæ; sed neque illud jus patron. habeant ab Ecclesiâ, hoc est, ratione Ecclesiæ aut beneficii (non enim per hoc, quod deputentur ad tale munus, creatur aut mandatur illis officium aliquod in ecclesia ipsa cum superioritate vel potestate aliqua, sed nudum exercitium seu ministerium convertendi aliquos redditus in causam fabricæ sub onere reddendi rationem ministris ipsius Ecclesiæ, ut Abb. Auffrer: & alii apud Lott. *n. 53.*) sed competat illis ratione muneris, quod utcumque dici possit dependens ab ecclesia, aut ei adjectum, est tamen quid penitus ab Ecclesia ejusque iuribus distinctum & remotum, & prorsus laicale. Lott. *cit. n. 53. & 58.*

14. Sexto jusp. spectans ad hospitalarios, id est, administratores hospitalium, etiam laicos, est Ecclesiasticum; dum hospitale fundatum est auctoritate episcopi juxta Garc. *n. 600.* Lamb. *ubi supra. n. 7.* & Gamb. *n. 413.* eod quod hospitalia sic erecta sint loca pia, religiosa, gaudentia privilegiis Eccles. ut Selva. *p. 1. q. 6. n. 8.* Tiraquel. *de privileg. pia causa. in præfatione.* Mandos. *de signat. gratia. c. ult. n. 6.* Gutier. *loc. cit. n. 29.* Zerola. *in pr. p. 1. v. hospitale &c.* apud Garc. *n. 601.* gaudeantque etiam immunitate, de Gonnif. *de immunit. Eccles.* Covar. *l. 2. var. resol. c. 20. n. 4.* Malcard. &c. etiam dum non haberent Ecclesiam annexam in forma solenni Ecclesiæ, ut *cit. num. 601.* insinuat Garc. Idem se tenere dicit *n. 602.* Garcias contra Gamb. *l. 5. rubric. de potest. leg. circa hospitalia,* & & plures alios nimirum esse adhuc juspatr. Ecclesiasticum, etsi hospitale non sit erectum vel approbarum auctoritate Episcopi, eod quod licet tunc non sit locus sacer vel religiosus, & sic non gaudeat immunitate, ut Gonn. Cabedo &c. videatur tamen adhuc esse locus pius, & de jurisdictione Ecclesiastica, & gaudere privilegio Ecclesiæ, cum causâ pietatis sit institutum juxta *c. de Xenodoch. & religios. domibus,* & ea, quæ habentur in *Trid. sess. 22. c. 8. 9.* utpote locum habentia in hospitalibus & locis piis privatis, neque auctoritate Ecclesiastica institutis ut censet S. Congreg. Concilii. Et hoc adhuc, ut Garc. *n. 603.* etiam hospitale non est perpetuum, sed à fundatore vel ejus successore revocari potest; cum id non tollat, quin interim dici possit locus pius, vel saltem causâ pia, seu opus pium. Selv. *loc. cit. n. 6.* Sfortia odus. *de integ. restitut. p. 1. q. 3. a. 6. n. 48.* & plures alii apud Garc. *n. 603.* & qualibet causâ pia gaudet privilegiis, quibus gaudet Ecclesia. Tiraq. *de privileg. causâ pia privileg. 140.* Sylv. *V. ligatum.*

15. Septimo: similiter ex eadem causâ Ecclesiasticum esse juspatron. quod spectat ad collegia instituta pro sustentatione pauperum studentium vel

aliorum egenorum, tenet Garc. *n. 612.* eod quod & hæc sint loca pia gaudentia privilegiis ecclesiæ, & si instituta auctoritate ecclesiastica, etiam sint loca religiosa. Geronda *de gabell. p. 7. n. 42.* Azevedo &c. apud Garc. & reputantur ecclesiastica; licet major pars sint laici. Roch. Barbart. Card. Albanus, quamvis dictum juspatr. saltem ubi major pars est laicorum, ex æquitate ad effectum derogationis & reservationum videatur censendum laicorum, Garc. *ibid.*

Questio 17. Quid sit jusp. mixtum?

R espondeo: quod ex patronis laicis & Ecclesiasticis coalescit. Caltrop. *loc. cit. nam. 2.* live quod pertinet partim ad ecclesiasticum, partim ad laicum, Barb. *loc. cit. n. 17.* citans Monet. *c. 10. n. 220.* Verum tamen juspatr. non dicitur mixtum ex solo concursu Ecclesiæ seu patroni ecclesiastici & patroni laici; sed illud tantum, quod æqualiter utriusque competit; nam si ex tribus vocibus duas habet ecclesia, judicatur totum ecclesiasticum, è contra, si duas habeat laicus, totum erit laicale. Lott. *l. 2. q. 10. n. 67.* citans Lignarium *in c. dilectus. 3. de constitut. n. 3.* Roch. *de jurep. v. jus. n. 16.* qui ultimis rectè paritatem hanc accipiendam ait, non ex paritate personarum, sed ex parte suffragiorum; mixtum enim dicitur, quod ex conventionione & permissione plurium specierum compatibilium confectum est. Lott. *n. 62.* Menoch. *conf. 461. n. 16.* istque mixtum aliud constitutum nempe novæ seu tertie speciei, quod confectum est ex speciebus in quantitate æqualibus: aliud non constitutum, cui alia species in minore quantitate admixta; adeoque est retentivum propriæ speciei; cum ista admixtio simplicem quantitatem inferat, nec mutet substantiam speciei, cui admiscetur; utcumque enim possit & hoc dici mixtum; tamen, quia prævalet altera species, illa sola attenditur tanquam magis potens, & ex ea sola accipit denominationem, Lott. *n. 65. & 66.* Contrarium tamen, nimirum, etiam ubi unus est patronus laicus, & duo vel plures ecclesiastici, dicendum adhuc esse non ecclesiasticum nec laicale, sed mixtum, sat indicat Caltrop. *loc. cit. p. 2. n. 3.*

Questio 18. An igitur patronatus coalescens ex laicis Ecclesiasticis personis, quod ad iura, & effectus censendus sit laicus vel Ecclesiasticus?

R espondeo: In articulo præjudiciti, quod potest inferri patronatus hujusmodi mixto, in quo nimirum est dicta vocum æqualitas, censetur is mere laicalis, v. g. quod ad effectum exclusionis, reservationis, prout etiam censetur laicalis ad hoc, ut in eo non requiratur forma examinis per concursum pro conferenda parochiali. Lott. *n. 68. 75. & 76.* citans Roch. *ubi antè n. 15.* Lamb. *l. 2. p. 3. q. 9. a. 9. n. 1.* Hojed. *de incomp. benef. p. 1. c. 24. num. 114. &c.* Barb. *loc. cit. n. 18.* citans Mand. *ad reg. i. cancell. q. 10. n. 8.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 18. n. 13. &c.* et nequaquam pars ecclesiastici tanquam dignior trahit ad se partem laici, ut perperam, & juxta decif. Rotæ erroneè senserunt Aneas de Falcon. & Staphil. apud Lott. *cit. n. 76.* sed potius Clerico suffragatur privilegium laici, & è contra. Abb. *in c. dilectus. de offic. legati. n. 5.* Felin. *in c. multorum de Judais. n. 3.* Feder. *de Senis. conf. 65. n. 1.* apud Lott. *cit. n. 68.* dum enim agitur de favore vel odio, juris ministe-

ministerio opportunè aut retinetur, aut dissolvitur ista mixtura; unde sicut mixtum comprehenditur in favorabilibus sub simplici, ita in odiosis minimè. Lott. n. 70. citans Surd. *cons.* 453. n. 49. Zimnaldi Ruinum, Bero &c. Hæc eadem procedere, nimirum non cadere sub regula reservationum beneficium: esse locum mutationi; dari quadrimestre ad præsentandum, si patronatus constaret ex duobus ecclesiasticis & uno laico, tenet Castrop. *cit. n.* 3. citans Perez de Lara. l. 2. de capellis. c. 9. n. 16. eò quòd conjunctio patronorum ecclesiasticorum non debeat præjudicare laico. Idem tenet C. de Luca, de *Jurep. in summ.* n. 47. in *sine.* dum ait: probabilis magisque receptum est, idem tenendum de mixtura inæquali, quod dictum de æquali, ut nempe attendatur semper ea pars, quæ favorabilior est, magisque expedit pro respectuum diversitate, adeoque practicitur limitatio axiomatis illius: quòd una & eadem res diverso jure censei non debeat, dum idem juspatr. pro diversitate effectuum seu respectuum quandoque ecclesiasticis, quandoque laicis jure meretur: ait insuper idem Card. n. 48. hæc procedere, ubi jusp. tam in habitu, quam in usu seu exercitio pro æqualibus vel inæqualibus portionibus pertinet partim ad laicos, partim ad ecclesiasticos. Secus ubi penes laicos residet quoddam juspatr. habituale seu honorificum, actuale verò est tantum penes ecclesiasticos; quia tunc jure ecclesiasticis quoad dictos effectus totum censei, idque etiam laici in exercitio aliquam habeant participationem, puta jus nominandi unum vel plures præsentandos ab ecclesiasticis, dummodò nominatio ista non sit coactiva sed consultiva, ut persona laici grata præsentetur. Sic olim fiebat; & commendabile esset, ut hodie dum quoque fieret, nisi laici sibi ipsi hoc malum intulissent per abusum ecclesiasticæ indulgentiæ, dum ea, quæ consultivè, & ex dicto motivo practitari solebant, prætereundè ceperunt importare jus coactivum inalterabile. Ita ille.

Questio 19. An igitur, dum juspatron. est Ecclesiastici, & laici, & facta est conventio seu concordia de alternis vicibus præsentando, in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum, in turno laici laicale.

Respondeo affirmative Garc. n. 614. citatque Jo. And. in c. cum illis. de *prob. in c.* Roch. V. *jus. q.* 6. & alios. Unde si pro turno Ecclesiastici beneficium vacaret in mensè Apostolico, beneficium caderet sub reservatione, & tamen Ecclesiasticus consumeret turnum suum; tunc enim Papa provideret loco illius, & aliàs fieret præjudicium laico. e contra, si vacaret pro turno laici in mensè Apostolico, non caderet sub reservatione, & si provideretur à Papa cum derogatione jurispatroni. mixti non habet locum derogatio. Vide de hoc Garc. *num.* 615.

2. Contrarium tamen probabilis tenet Lott. *cit. q.* 10. n. 98. ubi ait deceptum & errasse Garc. reputando merè ecclesiasticum, & cadere sub reservationibus Apostolicis, dum facultas præsentandi est in turno ecclesiasticæ; eò quòd dum in tali patronatu constituitur turnus, non ideo dissolvatur ea mixtura, nec turnus ille dividat juspatr. aut jus præsentandi, utpote quod est individuum; sed tantum usum & exercitium, ut Innoc. in c. 1. de *jur. rep. n.* 1. Vitalin. in *clem. plures. de Jurep. n.* 3. & 8.

durante autem illà mixturà & individuitate juris istius patronatus, non possit juspatron. mixtum cadere sub reservatione, ac ideo turnus hic minimè efficit, ut hinc solidetur jus dictum ab exercitio in exercitio, ita ut cadat sub reservatione, ut Gonz. *ad reg. de mens. gl.* 45. §. 3. n. 35. Sed potius, ut nisi hoc Papa intelligat, non censeatur voluisse præjudicare patrono existenti in turno. Lott. n. 100. non obstante, quòd existens in turno dicatur vice suà præsentare, ita ut ad eum dicatur pertinere præsentatio; stant enim hæc simul, quòd turnarius præsentet vice suà, & præsentatio hac vice ad eum pertineat, & nihilominus beneficium jurispat. mixti non cadat sub reservatione propter mixturam, quæ non habet suas radices in eo exercitio; sed in ipso jure individuo. Lott. n. 101. & 102.

Questio 20. Quid sit juspatr. hæreditarium, qualiter præsumatur tale in dubio?

Respondeo ad primum juspatr. hæreditarium est, quod transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos. c. 3. h. r. Lott. l. 2. q. 11. n. 19. Barb. *cit. c.* 12. n. 20. citans Monet. de *ult. volunt. c.* 11. n. 134. Marefchot. *var. resol. l.* 2. c. 55. n. 8. Bonacof. *to. 1. comm. opin. l.* 1. tit. 5. n. 36. Covar. &c.

2. Respondeo ad secundum: in dubio præsumendum est, juspatr. esse transitorium ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, ubi ex fundatione vel aliunde non docetur de contrario. Lott. *loc. cit.* Barb. *loc. cit.* citans Lamb. p. 2. l. 1. q. 2. n. 15. Marant. l. 2. *controv. resp.* 16. n. 23. &c. Cum enim de jure communi juspatr. sit transitorium ad hæredes quantumcunque extraneos. Lott. *ibid.* citans Lamb. *ubi antè.* Molin. de *primogen. l.* 1. c. 24. nu. 7. Didac. *var. resol. l.* 2. c. 18. n. 6. &c. censeatur in dubio fundator voluisse se conformare cum juris communis dispositione. Lott. *ibid.* num. 20. & 21. dicens esse communem sententiam, semperque urgere præsumptionem, patronatum non esse gentilicium, sed hæreditarium juxta c. 1. & 2. h. r. ubi Abb. n. 3. & 4. quæ tamen præsumptio eliditur ita, ut potius præsumatur gentilicium, si in provisionibus semper fuit habitamentio familiæ & descendentiæ; nunquam verò hæreditariæ qualitatis: vel quando spatium 100. annorum nullus extraneus aut fœmina in eo præsentavit. Barb. *loc. cit.* n. 23.

Questio 21. Quid sit juspatr. gentilicium seu familiare, qualiter hæc qualitas patronatus imprimi possit, & perseveret, aut transeat.

Respondeo ad primum: patronatum illum dici gentilicium, quem fundator voluit pertinere ad gentem seu familiam suam aut alterius personæ à se dictæ. Lott. *cit. q.* 11. n. 3. Barb. n. 22.

2. Respondeo ad secundum: potest hæc qualitas imprimi patronatus per fundatorem quodocunque, etiam post ipsam fundationem, accedente consensu Ordinarii. Lott. n. 4. citans decis. Rotæ 675. n. 2. p. 1. recens. eò quòd licet translatio patronatus attentari nequeat in præjudicium illius, cui est jus quæsitum, etiam ex sola possessione bonæ fidei (veluti quia non clam & præcarid, sed palam & jure suo præsentavit) & hinc ista translatio fieri nequeat in præjudicium gentilium, ubi pro gente reservatus fuit. Lott. n. 5. & 6. citans Covar. *var. resol. l.* 2. c. 18. n. 10. Molin. de *primog. Hisp. l.* 1. c. 24. n. 31. Garc. p. 5. c. 9. n. 69. cessat nihilominus hoc præjudicium, dum